

İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı ve Aile İnternet Tutumu

Internet Addiction and Internet Parental Style of Primary School Students

Tuncay AYAS¹ ve Mehmet Barış HORZUM²

Öz: Araştırmanın amacı ilköğretim öğrencilerinin ailelerinin internet tutumunu belirlemek ve öğrencilerin aile internet tutumu ve internet bağımlılıklarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmada genel tarama modellerinden biri olan kesitsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 2010-2011 öğretim yılının ikinci döneminde, Samsun İli Merkezindeki üç farklı ilköğretim okulunda ikinci kademede öğrenim gören toplam 407 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu araştırmayla aile tutumu ölçeği Türkçe'ye uyarlanmıştır. Araştırma kapsamında 214 aile ihmalkar internet tutumuna, 96 aile müsamahakar internet tutumuna, 83 aile demokratik internet tutumuna ve 14 aile otoriter internet tutumuna sahip olarak bulunmuştur. Araştırma sonucunda internet bağımlılığında, ihmalkar internet tutumuna sahip olan ailelerin önemli rolü olduğu bulunmuştur. Araştırmada aile internet tutumunda cinsiyet, öğrenim görülen sınıf ve internet kullanım becerisinin anlamlı değişkenler olduğu bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: İnternet bağımlılığı, İnternet aile tutumu, cinsiyet, sınıf.

Abstract: The aim of the study is to determine the internet parenting styles of families of primary school students and to determine if students' parents internet style and internet addictions differ or not according to various variables. The study was performed with 407 students in total who are studying in the second term of 2010-2011 education year in 3 different elementary schools second stage in city center of Samsun. Internet parenting styles scale was adapted into Turkish under the aim of the study. At the end of the research, 214 families were found as laissez-faire, 96 as permissive, 83 families as authoritative and 14 as authoritarian parenting style. It was found that laissez-faire internet parenting style has an important role in internet addiction. In the research, it was found that there was a significant difference between internet parenting style gender, grade and internet usage skill.

Keywords: Internet addiction, Internet parenting style, gender, grade.

İnternet, iletişimde ve bilgiye ulaşımında sağladığı kolaylıklar sayesinde çok sık kullanılan önemli bir teknolojidir. İnternet sağladığı bu kolaylıklar ve olanaklar nedeniyle günümüzde yaşamın her aşamasında ve her alanında herkes tarafından kullanılmaktadır. Türkiye'deki internet kullanım oranları da artış göstermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu [TUIK] (2011) verilerine göre ülkemizde evlerin % 43'e yakını internet erişimine sahiptir. 2010 yılı ile karşılaştırıldığında % 2'ye yakın bir artış olduğu görülmektedir.

İnternet gençler tarafından pek çok şekilde kullanılmaktadır. İlk ve orta öğretim öğrencileriyle yürütülen bir çalışmada, katılımcıların müzik dinlemek (% 67), gezinmek (% 56) ve e-posta göndermek

(% 55) için internet kullandıkları ortaya çıkmıştır (Madell ve Muncer, 2004). Bu öğrencilerinden % 28'i bilgiye erişmek için interneti kullandığını belirtmiştir. Berson ve Berson (2003) kızların çok büyük kısmının zamanlarının çoğunu anlık mesajlaşma (% 74) ya da e-postayla uğraşarak geçirdiklerini ifade etmişlerdir. Yetişkinler interneti işleriyle ilgili bilgi edinmek amacıyla kullanırken, gençler ise yeni insanlarla tanışma, müzik dinleme ve oyun oynamak amacıyla internet kullanmaktadır (Colwell ve Kato, 2003; Kubey, Lavin ve Barrows, 2001).

Amacın dışında gereğinden fazla internet kullanımı için Young (1998) internet bağımlılığı (internet addiction), Morahan-Martin ve Schumacher (2000) patolojik internet kullanımı (pathological internet

¹ Yrd. Doç., Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Eposta: tayas@sakarya.edu.tr

² Yrd. Doç., Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Eposta: mhorzum@sakarya.edu.tr

use), Davis, Flett ve Besser (2002) problemlili internet kullanımı (problematic internet use) kavramlarını kullanmayı tercih etmişlerdir (Caplan, 2002; Özcan ve Buzlu, 2005). Bu makalede ise alanyazında yaygın olarak kullanılan internet bağımlılığı kavramı tercih edilmiştir. İnternet bağımlılığı ile ilgili alanyazında kesin bir tanımlamayla karşılaşmamaktadır. Young (1996) internet bağımlılığını *sarhoş edici madde içermeyen bir dürtü kontrol bozukluğu* olarak tanımlamıştır.

İnternet, kullanıcıları tarafından amacı doğrultusunda kullanıldığında bireyleri bilgiye ulaşma, problem çözme, öz-yönelimli öğrenme gibi günümüzün önemli becerilerini kazandıran önemli bir teknolojidir. Ancak internet, amacı dışında kontrolsüz ve bilinçsiz kullanıldığında kaygı ve korkuya neden olmakla birlikte kişisel gelişimi olumsuz şekilde etkileyebilmektedir (Berson ve Berson, 2003; Colwell ve Kato, 2003; Kerberg, 2005; Kubey, Lavin ve Barrows, 2001). Ayrıca internetin amacı dışında aşırı derecede kullanımı kullanıcının biyolojik, fizyolojik, psikolojik ve sosyal gelişimini olumsuz olarak etkileyebilmektedir (Caplan, 2002). Bununla birlikte internet kullanım süresinin artması kullanıcılarda depresyon, izolasyon, agresifleşme gibi bazı sorunlara neden olabildiği gibi genel sağlık durumlarını da olumsuz şekilde etkilediği belirlenmiştir (Anderson ve Bushman, 2001; Kerberg, 2005; Yang, Choe, Baity, Lee ve Cho, 2005).

Aşırı internet kullanımının çocuk ve gençlerde oluşturmuş olduğu bu olumsuz etkiler dikkate alındığında ailelerin çocuklarını bu olumsuz etkilerden koruması gerektiği düşünülmektedir. Ancak ailelerin çocuklarının internet kullanımına yönelik farklı tutumlar sergilemesi çocukların internete karşı olan davranışlarını da etkileyebilmektedir. Çin’de kolej öğrencileri ile yapılan bir araştırmada internet bağımlısı öğrencilerin çoğunlukla aile ilgisi eksikliği olduğu bulunmuştur (Huang ve ark., 2009). Ailelerinden gerekli desteği alamayan ve aileleriyle problem yaşayan çocuklar, yaşadıkları bu problemler nedeniyle kendilerini sanal dünyada ifade etmeye çalışmaktadırlar (Lim, Bae ve Kim, 2004).

Young (2004) ergen ya da genç bireylerde interneti kötüye kullanmaya neden olan etkenler arasında bireyin internet erişimine ailesi tarafından bir kontrol ya da engelin bulunmamasının da önemli bir etkisinin olduğunu belirtmiştir. Bölükbaş (2003) da ailelerin, gençlerin internet kullanımında bir kontrol ve takip sistemi oluşturmaması, genç bireylerin internetten olumsuz yönde etkilenme riskini daha çok arttıracaklarını ifade etmiştir. İnternete karşı ailelerin gösterdikleri tepkilerle çocukların internet kullanımı arasında farklı ilişkilerin olduğu görülmektedir. Lee

ve Chae (2007) tarafından yapılan çalışmada ailelerin internet kullanımını sınırlamasıyla çocukların internet kullanımı arasında bir ilişki olmadığını belirtirken Shih’in (2003) çalışmasında ise ailelerin internet kullanımına karşı tutumlarıyla internet bağımlılığı arasında doğrudan bir ilişki olduğunu ifade etmiştir.

Çevik ve Çelikkaleli’nin (2010) araştırmalarında aileleri ihmalkar tutuma sahip bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin müsamahakar, demokratik ve otoriter aile stiline sahip ailelerin çocuklarına göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Valcke, Bonte, De Wever ve Rots (2010) yaptıkları çalışmada müsamahakar tutum sergileyen ailelerin çocuklarında internet kullanım oranları yüksekken, demokratik aile tutumuna sahip olan ailelerin çocuklarında ise bu oranın düşük olduğu görülmektedir. Hsu (2005) ihmalkar ailelerin çocuklarını daha fazla internet bağımlısı olduğunu ifade etmişlerdir. Alanyazında internet aile tutumu ile internet bağımlılığı arasındaki ilişki konusunda farklı ve çelişkili bulguların olması ve yapılan araştırma sonucunda Türkiye’de internet bağımlılığıyla ilgili birçok çalışma yapılmış olmasına rağmen ailelerin internet tutumuna yönelik bir çalışmaya ulaşamadığıdır. Türkiye’de bu konuyla ilgili araştırmanın yapılmamış olması bu konunun araştırılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın amacı; ilköğretim öğrencilerinin ailelerinin internet tutumunu belirlemek ve öğrencilerin aile internet tutumu ve internet bağımlılıklarının cinsiyet, öğrenim görülen sınıf, anne ve babanın eğitim seviyesi, evde internet bulunup bulunmadığı, anne ve babanın internet kullanım düzeyleri, internetle ilgili sorunla karşılaştığında kimden yardım aldığı ve interneti uzun kullandığında kimden uyarı aldığına göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada genel tarama modellemelerinden biri olan kesitsel tarama modeli kullanılmıştır. Kesitsel tarama araştırmalarında betimlenecek değişkenlerin özelliklerine uygun olarak bir seferde ölçüm yapılır (Fraenkel ve Wallen, 2006).

Çalışma Grubu

Araştırma 2010–2011 öğretim yılının ikinci döneminde, Samsun ili merkezinde yer alan kura ile belirlenmiş üç farklı ilköğretim okulunun ikinci kademedeki öğrenim gören toplam 420 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden 13’ü ölçeklerdeki pek çok maddeye cevap vermediği için araştırma kapsamından çıkarılmıştır. Araştırmanın işlemleri toplam 407 öğrenciye ait veri seti üzerinden yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada bir internet bağımlılığı ve internet aile tutumu ölçeği kullanılmıştır.

İnternet Bağımlılığı Ölçeği: Araştırmada internet bağımlılığını belirlemek amacıyla Ayas, Çakır ve Horzum'un (2011) geliştirdiği Ergenler için Bilgisayar Bağımlılığı Ölçeğinin internet bağımlılığı alt ölçeği kullanılmıştır. İnternet bağımlılığı alt ölçeği 5'li Likert türü dereceleme sahiptir. Bu derecelemede "Her zaman (5), Çoğu Zaman (4), Sıklıkla (3), Ara Sıra (2) ve Nadiren (1)" şeklinde oluşturulmuştur. İnternet bağımlılığı alt ölçeğinde 28 madde bulunmaktadır. Maddelerin internet bağımlılığı faktöründeki yük değerleri .512 ile .795 arasında değişmektedir. Toplam 28 madde ölçeğin toplam varyansının % 29.49'unu açıklamaktadır. Ölçeğin güvenilirliği için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. İç tutarlılık testi sonuçlarında internet bağımlılığı alt ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Ölçekten 28 ile 140 arasında puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan puanlar arttıkça internet bağımlılığı düzeyi artmaktadır.

İnternet Aile Tutumu Ölçeği: Araştırmada kullanılan İnternet Aile Tutumu Ölçeği van Rooij ve van den Eijden (2007) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinali Felemenkçedir. Ölçek Valcke ve arkadaşları (2010) tarafından İngilizceye çevrilerek kullanılmıştır. Ölçek geliştirenlerden izin alınarak, çalışma kapsamında Türkçeye uyarlanmıştır. Orijinal ve uyarlanan ölçek 25 madde içeren iki faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin *aile kontrolü* faktörü 11 ve *aile yakınlığı* faktörü 14 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışmalarında öncelikle ölçek iki uzman tarafından Türkçeye çevrilmiş ve tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Çevrilen maddeler ve orijinal maddeler bir İngilizce dili uzmanına iki dildeki maddelerin uygunluğu, bir Türkçe dili uzmanına ifadelerin uygunluğu, bir eğitim psikologu, bir eğitim teknoloğu ve bir ölçme değerlendirme uzmanına ise ölçeğin ve maddelerin uygunluğu açısından uzman görüşüne sunulmuştur. Gerekli düzeltmeler yapılarak ölçeğin hedef kitleye uygulanmasına karar verilmiştir. Ölçek bu araştırmanın çalışma grubuna uygulanarak orijinal ölçeğin yapısına uygun olup olmadığına faktör analizleri (açımlayıcı ve doğrulayıcı) ile bakılmıştır.

Ölçeği oluşturan 25 madde ile açımlayıcı faktör analizi (AFA) gerçekleştirilmiştir. AFA yapılması için örneklemin yeterli olup olmadığını kontrol eden Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı incelenmiştir. KMO katsayısı .93 bulunmuştur. Ölçeğe yönelik değer oldukça yüksek olduğundan verilerle faktör analizi yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Daha sonra Bartlett'in Küresellik Testi'ne bakılarak ($\chi^2=5148.92$, $p=.000$) araştırma verilerinin AFA yapmaya

uygun olduğu ortaya çıkmıştır. AFA'da öncelikle 25 maddelik iki faktörlü yapının temel bileşenler analizi yapılmıştır. AFA sonucunda maddelerin temel bileşenler analizindeki yük değerlerinin en düşüğü .33 olarak bulunmuştur. On ikinci maddenin iki faktörde yüksek değere sahip olduğu bulunmuştur. Bu nedenle varimax (25) eksen döndürmesi gerçekleştirilmiştir. Son analizler sonucunda faktörlerden birincisinde ölçeğin 12. maddesinden 25. maddesine kadar olan toplam 14 madde yer almıştır. 14 maddenin 0.519-0.747 arasında birinci faktörde yük değerlerine sahip olduğu ve varyansın % 38.97'sini açıkladığı ortaya çıkmıştır. Bu maddeler ölçeğin orijinalinde olduğu gibi "*Aile yakınlığı*" faktörünü oluşturan maddelerdir. Ölçeğin ikinci faktörü de ilk on bir maddeden oluşmaktadır. Onbir maddenin 0.429-0.725 arasında ikinci faktörde yük değerlerine sahip olduğu ve varyansın %8.91'ini açıkladığı bulunmuştur. Bu maddeler ölçeğin orijinalinde olduğu gibi "*Aile kontrolü*" faktörünü oluşturan maddelerdir. Ölçeğin açımlayıcı faktör analizinde orijinale benzer bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Bu yapının doğrulayıcı faktör analizi ile uyum indekslerinin kontrolü yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda $\chi^2=485.76$ ($sd=253$, $p=.00$), $\chi^2 / sd=1.92$ RMSEA= 0.048, GFI= 0.91, AGFI= 0.89, CFI= 0.99, NFI=0.97 ve NNFI= 0.98. Uyarlanan 25 maddelik ölçeğin toplamının iç tutarlılık (Cronbach Alfa) değeri .94 bulunmuştur. "Aile kontrolü" faktörü için .86, "Aile Yakınlığı" faktörü içinse .92 olarak bulunmuştur. Gutmann iki yarı test analizinde .82, Spearman-Brown analizinde .822 bulunmuştur. Bulgular ölçeğin psikometrik özellikleri açısından kabul edilebilir olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin iki farklı şekilde kullanımı söz konusudur. Bunlardan ilkinde ölçekte yer alan aile kontrolü ve yakınlığı boyutlarında toplam puan alınmaktadır. Ölçeğin aile kontrolü boyutunda katılımcılar 11 ile 55 arasında, aile yakınlığı boyutunda ise 14 ile 70 arasında puan alabilmektedir. Alınan toplam puanlar üzerinden iki faktörde işlemler yürütülmektedir. Bunun yanında ölçeğin ikinci kullanım şekli ölçeğin orijinalinde de önerilen bir kullanım şeklidir. Bu kullanımda aile kontrolü ve yakınlığı boyutlarında yer alan maddelerden her bir katılımcı için 1 ile 5 arasında bir puan elde edilir. Bu puanlardan 3'ün altında olanlar düşük, diğerleri ise yüksek olarak ele alınmaktadır. Yani düşük/yüksek aile kontrolü ve düşük/yüksek aile yakınlığı olmak üzere 2x2'lik bir yapı oluşmaktadır. Düşük aile kontrolü ve yakınlığı internet kullanımı ile ilgili *ihmkar* aile tutumunu, yüksek aile kontrolü ve düşük aile yakınlığı internet kullanımı ile ilgili *otoriter* aile tutumunu, düşük aile kontrolü ve yüksek aile yakınlığı internet kullanımı

ile ilgili *müsamahakar* aile tutumunu, yüksek aile kontrolü ve yakınlığı internet kullanımı ile ilgili *demokratik* aile tutumunu oluşturmaktadır. Şekil 1’de aile kontrolü ve yakınlığı boyutlarından aile tutumunun belirlenmesi şekil olarak görülmektedir (Valcke ve ark., 2010).

Şekil 1. Aile Kontrolü ve Yakınlığı Boyutlarından Aile Tutumunun Belirlenmesi

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmaya katılan öğrencilere iki ölçek elden dağıtılarak doldurulması yoluyla uygulanmıştır. Araştırmanın istatistikî işlemleri SPSS ve Lisrel paket programlarında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ailelerin internet tutumlarının sınıflamasının kontrolüne diskriminant analizi, internet aile tutumları ile diğer değişkenler arasındaki ilişkiye ki kare testi ile bakılmıştır. Bunun yanında internet bağımlılığı ile ilgili verilerin normal dağılıma sahip olmadığından (Kolmogorov-Smirnov= .061; $p < .05$) ve gruptaki gözenerlerde 15’den az kişi sayısı olduğundan non-parametrik testlerden Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleriyle analiz edilmiştir.

Bulgular

Araştırmada öncelikle katılımcılarla ilgili demografik bilgiler incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 169’u (% 41.5) kız, 238’i (% 58.5) erkektir. 121 (% 29.7) öğrenci altıncı sınıf, 98 (% 24.1) öğrenci yedinci sınıf ve 188 (% 46.2) öğrenci sekizinci sınıfta öğrenim görmektedir. 126 (% 31) öğrencinin bir kardeşi, 146 (% 35.9) öğrencinin iki kardeşi, 100 (% 24.6) öğrencinin üç kardeşi ve 35 (% 8.6) öğrencinin ise dört kardeşi olduğu bulunmuştur. Öğrencilerden 70’inin (% 17.2) annesi ilkökul, 55’inin (% 13.5) annesi ortaokul, 145’inin (% 35.6) annesi lise ve 137’sinin (% 8.8) annesi üniversite mezunudur. Öğrencilerden 36’sının (% 8.8) babası ilkökul, 39’unun (% 9.6) babası ortaokul, 130’unun (% 31.9) babası lise ve 202’sinin (% 49.6) babası üniversite mezunudur. Öğrencilerden 381’i (% 93.6)

evde bilgisayarının bulunduğunu, 26’sı (% 6.4) ise evde bilgisayarının bulunmadığını ifade etmiştir. Yine öğrencilerden 337’si (% 82.8) evde internet bağlantısının bulunduğunu, 70’i (% 6.4) ise evde internet bağlantısının bulunmadığını belirtmiştir. Öğrencilerden 50’si (% 12.3) internet kullanımı ile ilgili çok az bilgisi olduğunu, 55’i (% 13.5) az bilgisi olduğunu, 113’ü (% 27.8) orta düzeyde bilgisi olduğunu, 105’i (% 25.8) iyi düzeyde bilgisi olduğunu ve 84’ü (% 20.6) ise çok iyi düzeyde internet bilgisi olduğunu ifade etmiştir. 177 (% 43.5) öğrenci annesinin internet kullanımı düzeyinin çok az olduğunu, 100 (% 24.6) öğrenci az olduğunu, 82 (% 20.1) öğrenci orta düzeyde olduğunu ve 48 (% 11.8) öğrenci iyi olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerden 84’ü (% 20.6) babasının internet kullanımı düzeyinin çok az olduğunu, 68’i (% 16.7) az olduğunu, 127’si (% 31.2) orta düzeyde olduğunu, 75’i (% 18.4) iyi olduğunu ve 53’ü (% 13) çok iyi olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerden 56’sı (% 13.8) internetle ilgili bir sorunla karşılaştığında annesinden, 139’u (% 34.2) babasından ve 212’si (% 52.1) ise hiç kimseden yardım almadığını ifade etmiştir. Öğrencilerden 287’si (% 70.5) interneti uzun süreler kullandığında annesinden uyarı aldığını, 70’i (% 17.2) babasından ve 50’i (% 12.3) ise hiç kimseden uyarı almadığını ifade etmiştir.

Araştırmada demografik bilgilerden sonra ölçekte gerçekleştirilen aile tutumu sınıflamasının doğruluğu test edilmiştir. Bunun için Diskriminant analizi kullanılmıştır. Diskriminant analizinin kullanım amaçlarından biri de sınıflandırma doğruluğunu değerlendirmektir (Filiz ve Yaprak, 2009). Araştırmada yapılan aile tutumu sınıflamasının doğruluğu ile ilgili Diskriminant analizi sonuçları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1 incelendiğinde ölçekte internet kullanımı ile ilgili ihmalkar aile tutumuna sahip toplam 214 aile bulunmaktadır. Bu ailelerden 172’si (doğru olarak sınıflanma olasılığı % 80.4) yine internet kullanımı ile ilgili ihmalkar aile tutumunda olarak atanmıştır. Geriye kalan ailelerden 19’u (hatalı olarak sınıflanma olasılığı % 8.9) internet kullanımı ile ilgili müsamahakar aile tutumunda, 23’ü (hatalı olarak sınıflanma olasılığı % 10.7) ise internet kullanımı ile ilgili otoriter aile tutumunda olarak atandığı bulunmuştur.

Ölçekle yapılan sınıflamada internet kullanımı ile ilgili müsamahakar aile tutumuna sahip toplam 96 aile bulunmaktadır. Bu ailelerden 93’ü (doğru olarak sınıflanma olasılığı % 96.9) yine internet kullanımı ile ilgili müsamahakar aile tutumunda olarak bulunmuştur. Geriye kalan 3 aile (hatalı olarak sınıflanma olasılığı % 3.1) ise internet kullanımı ile

Tablo 1. Aile Tutumu Sınıflaması Diskriminant Analizi

Aile İnternet Tutumu		Tahmin Edilen Grup Üyelikleri				Toplam
		İhmalkâr	Müsamahakâr	Otoriter	Demokratik	
Sınıflanan	İhmalkâr	172	19	23	0	214
Kişi Sayısı	Müsamahakâr	0	93	0	3	96
	Otoriter	0	0	14	0	14
	Demokratik	0	1	4	78	83
Sınıflanan	İhmalkâr	80.4	8.9	10.7	0	100
Kişi Yüzdeleri	Müsamahakâr	0	96.9	0	3.1	100
	Otoriter	0	0	100	0	100
	Demokrat	0	1.2	4.8	94	100

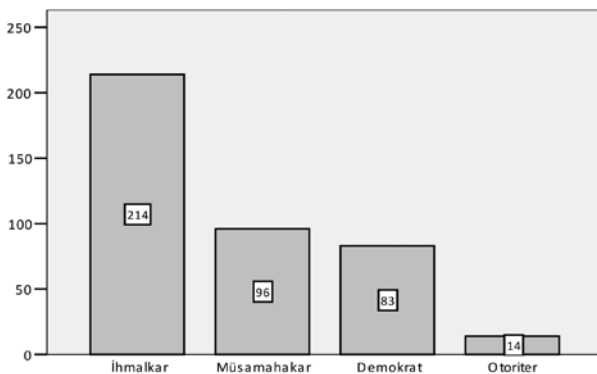
* Ölçekle sınıflamada bulunduğu grupta doğru olarak gruplandırılan kişilerin oranı % 87.7'dir

ilgili demokratik aile tutumunda olarak atandığı bulunmuştur.

Ölçekle yapılan sınıflamada internet kullanımı ile ilgili otoriter aile tutumuna sahip toplam 14 ailenin tamamı (doğru olarak sınıflanma olasılığı % 100) otoriter aile tutumunda olarak atandığı bulunmuştur. Ölçekle yapılan sınıflamada internet kullanımı ile ilgili demokratik aile tutumuna sahip toplam 83 aile bulunmaktadır. Bu ailelerden 78'i (doğru olarak sınıflanma olasılığı % 94) yine internet kullanımı ile ilgili demokratik aile tutumunda olarak bulunmuştur. Geriye kalan ailelerden 4'ü (hatalı olarak sınıflanma olasılığı % 4.8) internet kullanımı ile ilgili otoriter aile tutumunda, 1'i (hatalı olarak sınıflanma olasılığı % 1.2) ise internet kullanımı ile ilgili müsamahakar aile tutumunda olarak atandığı bulunmuştur.

Sonuçta ortaya çıkan ve öğrenci ailelerinin internet kullanımı ile ilgili tutumlarının belirlenmesinde kullanılan diskriminant fonksiyonunun, öğrenci ailelerinin internet kullanımı ile ilgili tutumlarının ölçekle sınıflandıkları gruplara doğru atanma olasılığı % 87.7 olarak bulunmuştur. Bu rakam oldukça yüksek ve kullanım açısından oldukça iyidir. Bu çalışmada örneklemin ailelerine yönelik aile tutumları dağılımı Şekil 2'de yer almaktadır.

Yapılan internet aile tutumu sınıflamasının doğruluğunun yüksek olmasından sonra internet aile

Şekil 2. Örneklemin Aile Tutumu Dağılımı

tutumunun öğrencilerin cinsiyet, sınıf, kardeş sayısı, anne ve babanın eğitim düzeyi, evde internet bulunup bulunmadığı, anne ve babanın internet kullanım düzeyleri, internetle ilgili sorunla karşılaştığında kimden yardım aldığı ve interneti uzun kullandığında kimden uyarı aldığı değişkenlere göre ilişki olup olmadığına ki kare testi ile bakılmıştır. İnternet aile tutumunun öğrencilerin cinsiyetleriyle ilişkili olup olmadığına yönelik ki kare tablosu Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. İnternet Aile Tutumunun Öğrencilerin Cinsiyetleriyle İlişkisi Ki Kare Tablosu

İnternet Aile Tutumu	Kız	Erkek	sd	χ^2	p
İhmalkâr	f	84	130	2	11.72 .003**
	%	49.7	54.6		
Müsamahakâr	f	54	42		
	%	32.0	17.6		
Demokratik	f	27	56		
	%	16.0	23.5		
Toplam	f	165	228		
	%	100	100		

Tablo 2 incelendiğinde kız öğrencilerin ailelerinin internete yönelik aile tutumlarında 84'ü (% 49.7) ihmalkâr, 54'ü (% 32) müsamahakar ve 27'si (% 16) demokratik aile tutumuna sahiptir. Bunun yanında erkek öğrencilerin ailelerinin internete yönelik aile tutumlarında 130'u (% 54.6) ihmalkâr, 42'si (% 17.6) müsamahakar ve 56'sı (% 23.5) demokratik aile tutumuna sahiptir. Bu analizin gerçekleşebilmesi için otoriter aile tutumundaki kişi sayısı düşük olduğundan analiz dışı tutulmuştur. Öğrencilerin ailelerinin internet aile tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı ilişki ($\chi^2_{(2)}=11.72, p<.05$) olduğu bulunmuştur. Bu bulgu ailelerin internet tutumlarında öğrencilerin cinsiyetlerinin anlamlı bir değişken olduğunu ortaya koymaktadır. Test sonuçlarındaki eğilim incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerde de ihmalkâr aile internet tutumunun fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 3. *İnternet Aile Tutumunun Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıflarıyla İlişkisi Ki Kare Tablosu*

İnternet Aile Tutumu		6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	sd	χ^2	p
İhmalkar	f	40	38	136	4	54.47	.000**
	%	33.1	38.8	72.3			
Müsamahakar	f	38	27	31			
	%	31.4	27.6	16.5			
Demokratik	f	39	26	18			
	%	32.2	26.5	9.6			
Toplam	f	117	91	185			
	%	100	100	100			

İnternet aile tutumunun öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflarıyla ilişkili olup olmadığına yönelik ki kare tablosu Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3 incelendiğinde 6. sınıf öğrencilerinin ailelerinin internete yönelik aile tutumlarında 40’ı (% 33.1) ihmalkar, 38’i (% 31.4) müsamahakar ve 39’u (% 32.2) demokratik aile tutumuna sahiptir. 7. Sınıf öğrencilerinin ailelerinin internete yönelik aile tutumlarında 38’i (% 38.8) ihmalkar, 27’si (% 27.6) müsamahakar ve 26’sı (% 26.5) demokratik aile tutumuna sahiptir. Bunun yanında 8. sınıf öğrencilerinin ailelerinin internete yönelik aile tutumlarında 136’sı (% 72.3) ihmalkar, 31’i (% 16.5) müsamahakar ve 18’i (% 9.6) demokratik aile tutumuna sahiptir. Bu analizin gerçekleşebilmesi için otoriter aile tutumundaki kişi sayısı düşük olduğundan analiz dışı tutulmuştur. Öğrencilerin ailelerinin internet aile tutumları ile öğrenim gördükleri sınıfları arasında anlamlı ilişki ($\chi^2_{(4)}=54.47$, $p<.05$) olduğu bulunmuştur. Bu bulgu ailelerin internet tutumlarında öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflarının anlamlı bir değişken olduğunu ortaya koymaktadır. Ki kare tablosundaki eğilimlere bakıldığında sınıflar arttıkça ailelerin demokratikten ihmalkar internet aile tutumunu benimsedikleri görülmektedir.

Bunun yanında araştırmada internet aile tutumunun öğrencilerin kardeş sayısı, internet kullanma becerisi, anne ve babanın eğitim düzeyi, evde internet bulunup bulunmadığı, anne ve babanın internet kullanım düzeyleri, internetle ilgili sorunla karşılaştığında kimden yardım aldığı ve interneti uzun kullandığında kimden uyarı aldığı değişkenlerine göre ilişki olmadığı bulunmuştur. Bu bulgularda anlamlı ilişki bulunmadığından ki kare testi tablosuna makalede yer verilmemiştir.

Araştırmada ikinci temel değişken olarak internet bağımlılığı değişkeni ele alınmıştır. Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin internet aile tutumu, cinsiyet, sınıf, kardeş sayısı, anne ve babanın eğitim düzeyi, evde internet bulunup bulunmadığı, anne ve babanın internet kullanım düzeyleri, internetle ilgili sorunla karşılaştığında kimden yardım aldığı

ve interneti uzun kullandığında kimden uyarı aldığı değişkenlere göre ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin internet aile tutumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığına Kruskal Wallis H testi ile bakılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen veriler Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. *Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin İnternet Aile Tutumuna Göre Farklılaşması Kruskal Wallis H Testi Tablosu*

Aile Tutumu	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
İhmalkar	214	224.39	3	15.58	.001**
Müsamahakar	96	186.02			
Otoriter	14	214.86			
Demokratik	83	170.39			

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinde internet aile tutumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($\chi^2_{(3)}= 15.58$, $p<.05$). Bu farkın kaynağının incelenmesi için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda internet tutumu ihmalkar ailelerin çocuklarının internet bağımlılığı düzeyleri (SO= 224.39), müsamahakar (SO= 186.02) ve demokratik (SO= 170.39) internet aile tutumuna sahip çocuklara göre internet bağımlılığı düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgu internet bağımlılığında ailelerin ihmalkar internet tutumunun önemli rolü olduğunu ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığına da Kruskal Wallis H testi ile bakılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen veriler Tablo 5’de yer almaktadır.

Tablo 5. *Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Farklılaşması Kruskal Wallis H Testi Tablosu*

Sınıf	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
6. sınıf	121	189.99	2	11.64	.003**
7. sınıf	98	180.71			
8. sınıf	188	225.15			

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinde öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($\chi^2_{(2)} = 11.64, p < .05$). Bu farkın kaynağının incelenmesi için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda 8. sınıfta öğrenim gören çocukların internet bağımlılığı düzeyleri (SO= 225.15), 6. sınıf (SO= 189.99) ve 7. sınıfta (SO= 180.71) öğrenim gören çocuklara göre internet bağımlılığı düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgu internet bağımlılığında sekizinci sınıfta öğrenim görmenin önemli rolü olduğunu ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin internet kullanım becerilerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına da Kruskal Wallis H testi ile bakılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen veriler Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin İnternet Kullanım Becerilerine Göre Farklılaşması
Kruskal Wallis H Testi Tablosu

İnternet Kullanım Becerisi	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
Az	55	163.27			
Orta	113	197.72	4	24.27	.000**
İyi	105	220.83			
Çok İyi	84	242.61			

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinde internet kullanım becerilerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($\chi^2_{(4)} = 24.27, p < .05$). Bu farkın kaynağının incelenmesi için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda Çok iyi (SO= 242.61) ve iyi (SO= 220.83) düzeyde internet kullanım becerisine sahip öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri, Orta (SO= 197.72), Az (SO= 163.27) ve Çok az (SO= 162.77) düzeyde internet kullanım becerisine sahip öğrencilere göre internet bağımlılığı düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Bunun yanında Orta (SO= 197.72) düzeyde internet kullanım becerisine sahip öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri, Az (SO= 163.27) ve Çok az (SO= 162.77) düzeyde internet kullanım becerisine sahip öğrencilere göre internet bağımlılığı düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgu internet bağımlılığında internet kullanım becerisinin önemli rolü olduğunu ortaya koymaktadır.

Bunun yanında araştırmada öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinde cinsiyet, kardeş sayısı, anne ve babanın eğitim düzeyi, evde internet bulunup bulunmadığı, anne ve babanın internet kullanım

düzeyleri, internetle ilgili sorunla karşılaştığında kimden yardım aldığı ve interneti uzun kullandığında kimden uyarı aldığı değişkenlerine göre fark olmadığı bulunmuştur. Bu bulgularda anlamlı farklılık bulunmadığından Kruskal Wallis H testi tablolarına makalede yer verilmemiştir.

Tartışma

İnternet hayatımızda birçok kolaylıklar sağlayan önemli teknolojik gelişmelerden biridir. İnternet amacı doğrultusunda bilinçli olarak kullanıldığında zamanı verimli kullanmak, tasarruf sağlamak gibi pek çok faydaları bulunmaktadır. Özellikle yeni nesil başta öğrenme olmak üzere, sosyal etkinlikleri gerçekleştirme ve boş zamanlarını değerlendirme konusunda internete bağlı hareket etmektedir. Ancak küçük yaşta olduklarından bu araçların olumsuz etkilerine karşı daha az duyarlılık göstermektedirler (Strasburger, Wilson ve Jordan, 2009).

Kullanıcıların internet gibi araçların kullanımında süreci ve zamanı yönetme konusunda duyarlılıkları oldukça önemlidir. Küçük yaşta kullanıcılar başta olmak üzere internetin amacı dışında ve gereğinden fazla kullanılması internet bağımlılığı gibi olumsuz sonuçlara da neden olabilmektedir. İnternet bağımlılığı kullanıcının sürekli olarak internet kullanımını gerekli görmesini sağlayan, internete bağlanmadığı durumlarda ise sürekli internete bağlanacağı anı hayal ederek buna göre hareket etmektedir (Balta ve Horzum, 2008).

İnternetin popülerliğinin artması ve özellikle gençlerin internette çok vakit geçirmeleri bu konuda ailelerin çocuklarını gözlem altına alarak süreci kontrol etmelerinin gerektirmektedir (Wang, Bianchi ve Raley, 2005). Aileler internet gibi araçların kullanımı ve bu araçlarla erişilebilecek içeriğin niteliği konusunda çocuklarını yönlendirmeleri ve buna yönelik önlemler almalıdır (Eastin, Greenberg ve Hofschire, 2006). Bununla birlikte, aileler sahip oldukları zaman darlığı ya da internet kullanım becerisi gibi niteliklerden kaynaklı çocuklarının internet kullanımı ve internet etkinlikleri konusunda onları kontrol etme yeteneğine sahip olmaktan zorlanmaktadır (van den Eijnden ve ark., 2010). Ancak gerçek aile uygulamaları ve çocukların internet kullanımı arasındaki ilişkiyi araştıran sınırlı sayıda araştırma ile karşılaşılmaktadır (Lou, Shih, Liu, Guo ve Tseng, 2010). Bu nedenle internete yönelik aile tutumunun çocukların internet kullanımı ve internet bağımlılığında etkili olup olmadığını belirlemek önemlidir.

Araştırma sonucunda internete yönelik ihmalkar tutuma sahip ailelerin çocuklarının otoriter, müsamahakar ve demokratik internet tutumuna

sahip ailelerin çocuklarından daha fazla internet bağımlısı olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu (Çevik ve Çelikkaleli, 2010; Hsu, 2005; Valcke ve ark., 2010) bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. İhmalkar tutumuna sahip olan anne babalar genellikle çocuklarına karşı ilgisiz kalmakta ve onları denetleme ihtiyacı duymamaktadır. Bu aileler aile olmanın gereği olarak çocuklarının yiyecek ve giyecek ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar ancak çoğu zaman bu çocuklara duygusal yönden yakınlık göstermemektedir (Yılmaz, 2000).

İhmalkar tutuma sahip olan anne babaların çocuklarına gerekli ilgiyi göstermemeleri ve çocuklarının duygusal ihtiyaçlarını karşılamamaları sonucunda çocukların bu ihtiyaçları farklı şekilde karşılama yollarına ite bilmektedir. Bu ihtiyaçları karşılama yollarından bir tanesi de internet ortamı olabileceğinden bu tür ailelerin çocuklarının daha fazla internet bağımlısı olmasında bu durum etkili olmuş olabilir. Young (1997) aile içerisinde gerekli ilgiyi göremeyen, ailede yakınlık ve iletişime açık bir ortama sahip olmayan çocukların internet gibi ortamları kaçış için kullandığı ve bu çocukların böyle araçların olumsuz etkilerine daha fazla maruz kalan kişiler olduğunu ifade etmiştir.

Ailelerden gerekli desteği göremeyen çocukların daha fazla internet bağımlısı olduğunu gösteren araştırmalarda bunu desteklemektedir (Chen, Li ve Long, 2007; Esen, 2009; Özcan ve Buzlu, 2005). İnternete yönelik ihmalkar tutuma sahip olan ailelerin çocuklarının internette nelerle ilgilendiğini ve ne kadar zaman harcadıklarını kontrol etmediğinden dolayı çocuklar internette istedikleri kadar zaman harcayacaklardır. İnternette geçirilen zamanın artması da zamanla internet bağımlılığına neden olabilecektir.

Araştırmanın diğer bir bulgusun da ise internet kullanımının sınıf düzeyi arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu bulgu (Brenner, 1997; Chung ve Kim, 2004) bulgusuyla tutarlılık göstermektedir. Araştırmada sınıf seviyesinin artmasıyla birlikte internet bağımlılık düzeyinin arttığı görülmektedir. Sekizinci sınıfa devam eden öğrencilerin bağımlılık düzeyinin altı ve yedinci sınıftaki öğrencilerden daha yüksek olmasını bu öğrencilerin bilgisayar kullanma becerilerinden ve teknolojik imkanlarının diğer sınıflardaki öğrencilerden daha iyi olmasından kaynaklanıyor olabilir. Diğer bir neden olarak ise öğrencilerin ailelerinin sınıf yükseldikçe ihmalkar aile tutumunu daha çok benimsemeleri gösterilebilir. Bu iki bulgu araştırmanın kendi içinde tutarlı veriler ürettiğini de ortaya koymaktadır.

Araştırmanın diğer bir bulgusu, iyi derecede internet kullanım becerisine sahip öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri daha yüksek

bulunmuştur. Bu bulgu Seong ve arkadaşlarının (2008) bulgusuyla tutarlılık göstermektedir. Young (1998) ifade ettiği gibi bilgisayar ve internette daha fazla zaman harcayanların bilgisayar ve internet kullanım becerilerinin arttığı, bunun sonucunda da daha fazla internet bağımlısı oldukları belirtilmiştir. İnternet kullanım düzeyi internette geçirilen zamanla pozitif bir ilişkisinin olduğu düşünüldüğünde internet kullanım becerisinin iyi olması için internette daha fazla zaman harcanmasını gerektirmektedir. İnternette fazla zaman geçirilmesi de internet bağımlılığının düzeyine etki etmektedir.

Günümüzde önemli bir teknolojik gelişme olan internet bireylere kısa sürede istediği bilgiye ulaşma, diğer insanlarla iletişim kurma ve bir çok işini halletme imkanı sağlamaktadır. Bireylerin bu imkanları sağlayan internette bir çok farklı site bulunmaktadır. Bireylere olumlu kolaylıklar sağlayan bu sitelerin yanında çocukların olumsuz şekilde etkilenmelerine neden olabilecek sitelerin sayısı da her geçen gün artmaktadır. İnternette var olan bu olumsuz sitelerin etkilerinden çocukları koruma görevi ailelerde düşmektedir. Aileler, çocukların bu olumsuzluklara maruz kalmaması için interneti yasaklaması ya da çocukların internette neler yaptığı konusunda çocuğuyla hiç ilgilenmemesi yanlış bir davranış olacaktır. Aileler demokratik bir tutum içerisinde çocukların interneti doğru kullanmaları ve internet ortamında onları bekleyen tehlikeler konusunda bilinçlendirmeleri gerekmektedir. Ailelerin çocuklarını internetle ilgili bilinçlendirebilmeleri içinse de öncelikli olarak kendilerinin gerekli bilgiye sahip olması gerekmektedir. İnternet konusunda istenilen düzeyde bilgi ve beceriye sahip olmayan aileler en azından çocuklarına, internette ne tür olumsuzluklarla karşılaşabilecekleri ve bu durumda nasıl davranması gerektiğiyle ilgili bilgi vermeleri gerekmektedir. Bu konuda gerekli desteği okullardaki psikolojik danışmanlardan alabilirler.

İnternete yönelik ailelerin tutumlarının internet bağımlılık düzeyinde etkili olması nedeniyle internet bağımlılığını önlemeye yönelik programlarda hazırlanırken ailelerin internet bağımlılığı üzerindeki rolüdedikkate alınmalı ve aileler önleme programlarına dahil edilmelidir. Araştırmada katılımcılar belirlenirken basit rasgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İnternet aile tutumu açısından sosyo-ekonomik düzey, bilgisayar ve internet bağlantısına sahip olma ve bunları kullanmayı bilme gibi unsurlar oldukça önemlidir. Bundan sonraki çalışmalarda farklı sosyo-ekonomik düzeyler ve bu araçlara sahip olup olmama bakımından ele alınacak bir örneklem grubu ile çalışma yürütülebilir. Bu araştırmada yine ailelerin internet tutumları çocukları tarafından ifade

edilmiştir. Bundan sonraki çalışmalarda ailelerin ve çocukların ifadelerinden internet aile tutumu incelenebilir. Yine bu araştırma ilköğretim ikinci kademe öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Bundan sonraki çalışmalarda ilköğretim birinci kademe ya da ortaöğretim öğrencileri ile gerçekleştirilebilir. Araştırmada çalışma grubu daha büyük rakamlarla gerçekleştirilirse parametrik istatistikler uygulanabilir.

Araştırma sonucunda internet bağımlılığında, ihmalkar internet tutumuna sahip olan ailelerin önemli rolü olduğu bulunmuştur. Araştırmada aile internet tutumunda cinsiyet, öğrenim görülen sınıf ve internet kullanım becerisinin anlamlı değişkenler olduğu bulunmuştur. Ailelerin internet tutumu konusunda eğitilmesi çocuklarının doğru ve güvenli internet kullanımı açısından oldukça önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Kaynaklar

- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2001). Effects of violent video games on aggressive behaviour, aggressive cognition, aggressive affect, physiological arousal, and prosocial behaviour: A meta-analysis of the scientific literature. *Psychosocial Science*, 12, 353-359.
- Ayas, T., Çakır, Ö. ve Horzum, M. B. (2011). Ergenler için bilgisayar bağımlılığı ölçeği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 339-448.
- Berson, I., & Berson, M. (2003). Digital literacy for effective citizenship. *Social Education*, 67(3), 164-167.
- Bölükbaş, K. (2003). *İnternet kafeler ve internet bağımlılığı üzerine sosyolojik bir araştırma: Diyarbakır örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Brenner, V. (1997). Psychology of computer use: XLVII. Parameters of internet use, abuse and addiction: The first 90 days of the internet usage survey. *Psychological Reports*, 80, 879-882.
- Caplan, S. E. (2002). Problematic Internet use and psychosocial well-being: Development of a theory-based cognitive-behavioral measurement instrument. *Computers in Human Behavior*, 18, 553-575.
- Chen, X., Li, F. H., & Long, L. L. (2007). Prospective study on the relationship between social support and internet addiction. *Chinese Mental Health Journal*, 21(4), 240-243.
- Chung, H. K., & Kim, K. H. (2004). Internet addiction, social support and psychological factors in adolescents. *Korean Journal Child Health Nursing*, 10(4), 406-412.
- Çevik, B. G. ve Çelikkaleli, Ö. (2010) Ergenlerin arkadaş bağımlılığı ve internet bağımlılığının cinsiyet, ebeveyn tutumu ve anne baba eğitim düzeylerine göre incelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(3), 225-240.
- Colwell, J., & Kato, M. (2003). Investigation of the relationship between social isolation, self-esteem, aggression and computer game play in Japanese adolescents. *Asian Journal of Social Psychology*, 6, 149-158.
- Davis, R. A., Flett, G. L., & Besser, A. (2002). Validation of a new scale for measuring problematic Internet use: implications for pre-employment screening. *CyberPsychology & Behavior*, 15, 331-347.
- Eastin, M. S., Greenberg, B. S., & Hofschire, L. (2006). Parenting the internet. *Journal of Communication*, 56, 486-504.
- Esen, K. B. (2009). Çeşitli değişkenlere göre ergenlerde internet bağımlılığının yordanması. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 4(4), 1331-1340.
- Huang, R. L., Lu, Z., Liu, J. J., You, Y. M., Pan, Z. Q., Wei, Z., He, Q., & Wang, Z. Z. (2009). Features and predictors of problematic internet use in Chinese college students. *Behaviour & Information Technology*, 28(5), 485-490.
- Hsu, Y. H. (2005). *A Study on the network usage and network literacy of fifth and sixth graders in remote areas of Taipei country*. Unpublished master's thesis, National Taipei University of Education, Taipei, Taiwan.
- Kerberg, C. S. (2005). Problem and pathological gambling among college athletes. *Annals of Clinical Psychiatry*, 17(4), 243-247.
- Kubey, R.W, Lavin M. J., & Barrows, J. R. (2001). Internet use and collegiate academic performance decrements: Early findings. *Journal of Communication*, 51(2), 366-382.
- Lee, S., & Chae, M. A. (2007). Children's Internet use in a family context: Influence on family relationships and parental mediation. *Cyberpsychology & Behavior*, 10(5), 640-644.
- Lim, J., Bae, Y., & Kim, S. (2004). A learning system for internet addiction prevention. Proceedings of the IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT'04). <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1018423.1020135> adresinden 22.02.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Lou, S. J., Shih, R. C., Liu, H. T., Guo, Y. C., & Tseng, K. H. (2010). The influences of the sixth graders' parents' internet literacy and parenting style on internet parenting. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 9(4), 173-184.
- Madell, D., & Muncer, S. (2004). Gender differences in the use of the internet by English secondary school children. *Social Psychology of Education*, 7, 229-251.

- Morahan-Martin, J., & Schumacher, P. (2000). Incidence and correlates of pathological Internet use among college students. *Computers in Human Behavior, 16*, 13-29.
- Özcan, K. N. ve Buzlu, S. (2005). Problemlı internet kullanımını belirlemede yardımcı bir araç: İnternet bilişsel durum ölçeği'nin üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenilirliği. *Bağımlılık Dergisi, 6*(1), 19-26.
- Shih, S. R. (2003). Network characteristics of the virtual world and its influence on the young. *Student Counseling Bimonthly, 89*, 80-89
- Seong, K. J., Young, S. H., & Yun, J. C. (2008). Internet addiction and psychiatric symptoms among Korean adolescents. *Journal of School Health, 78*(3), 165-171.
- Strasburger, V. C., Wilson, B. J., & Jordan, A. B. (2009). *Children, Adolescents, and the Media* (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage Publishing.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2011). Yılı hane halkı bilişim teknolojileri kullanımı araştırması. <http://www.tuik.gov.tr/> adresinden 13.02.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Valcke, M., Bonte, S., De Wever, B., & Rots, I. (2010). Internet parenting styles and the impact on Internet use of primary school children. *Computers & Education, 55*, 454-464.
- Van den Eijnden, R. J. J. M., Spijkerman, R., Vermulst, A. A., van Rooij, T. J., & Engels, R. C. M. E. (2010). Compulsive internet use among adolescents: Bidirectional parent-child relationships. *Journal of Abnormal Child Psychology, 38*, 77-89.
- van Rooij, T., & van den Eijnden, R. (2007). Monitor Internet en Jongeren 2006 en 2007: Ontwikkelingen in internetgebruik en de rol van opvoeding. Retrieved on August 18, 2012 from <http://www.ivo.nl/UserFiles/File/Publicaties/2007-10%20IVO%20Reeks%2054%20-%20Monitor%20Internet%20en%20Jongeren%202006%20en%202007.pdf>.
- Wang, R., Bianchi, S. M., & Raley, S. B. (2005). Teenagers' Internet use and family rules: A research note. *Journal of Marriage and Family, 67*(5), 1249-1258.
- Yang, C. K., Choe, B. M., Baity, M., Lee, J. H., & Cho, J. S. (2005). SCL 90-R and 16PF profiles of senior high school students with excessive internet use. *Canadian Journal of Psychiatry, 50*(7), 407-414.
- Yılmaz, A. (2000). *Eşler arasındaki uyum ve çocuğun algıladığı anne-baba tutumu ile çocukların, ergenlerin, gençlerin akademik başarıları ve benlik algıları arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Young, K. S. (1997). What makes the internet addictive: potential explanations for pathological internet use. 105th. Chicago, IL: Annual Conference of the American Psychological Association.
- Young, K. S. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology & Behavior, 1*(3), 237-244.
- Young, K. S. (2004). Internet addiction: A new clinical phenomenon and its consequences. *American Behavioral Scientist, 48*(4), 402-415.

Extended Summary

Internet Addiction and Internet Parental Style of Primary School Students

Tuncay AYAS and Mehmet Barış HORZUM

Internet is widely used in every stage and field of life nowadays especially youngsters use internet for several reasons. Madell and Muncer (2004) report that 67 % of their research participants (at the ages of between 11-16), use internet to listen to music, 56 % to chat and 55 % to check their e-mails. When used properly, internet is an important technology which supports the users in accessing information, solving problems and personal developments such as creativity. However, when internet is used out of its intended purpose without control and unconsciously, it causes anxiety and fear and may affect the personal development in a negative way (Berson & Berson, 2003; Colwell & Kato, 2003; Kerberg, 2005; Kubey, Lavin & Barrows, 2001). Excessive use of internet is one of the observed issues among the young people as Young (1998) called as "internet addiction, while others called "pathological internet use" (Morahan-Martin, & Schumacher (2000) "problematic internet use" (Caplan, 2002; Özcan & Buzlu, 2005).

When these negative effects of overuse of internet on children and the young are taken into consideration, it is considered that the families should protect their children from such negative effects. However, families' exhibiting different styles for the internet use of their children may affect the behavior of the children towards internet. In a study on college students in China, it was found that students showing problematic internet behaviors lack in family love (Huang et al., 2009). In a study carried out by Lee and Chae (2007), it was stated that there was no relation between limitation of internet use by families and internet use of children; on the other hand in study of Shih (2003), it was stated that there is a direct relation between the styles of parents towards internet use and internet addiction. In a study carried out by Valcke, Bonte, De Wever & Rots (2010), it is seen that internet use of the children of families showing tolerant attitudes is high and internet use of the children of families showing democratic family attitude is low.

Method

In this research, cross sectional survey model was used. In accordance with the attributes of the variables to be described in cross sectional survey studies, measuring is done at a time (Fraenkel & Wallen, 2006). The study was performed with 420 students in total who are studying in the second term of 2010-2011 education year in 3 different schools. In the research, an internet addiction and internet family style scales were used. In order to determine the internet addiction in the study, Internet Addiction subscale of "Computer Addiction Scale for Adolescents" developed by Ayas, Çakır and Horzum (2010) was used. Internet parenting styles scale which was used as the second scale in the study was developed by van Rooij and van den Eijden (2007). The scale was adapted into Turkish under the scope of the study with the approvals of the developers.

Results

The results revealed that there is a statistically significant difference between internet parenting styles and internet addiction levels ($\chi^2_{(3)}=15.58$, $p<.05$). As a result of the Mann Whitney U test carried out to examine the source of this difference, the levels of internet addictions of the children of laissez faire internet parenting style (SO= 224.39) were found to be higher than those of the children of permissive internet parenting style (SO= 186.02) and authoritative parenting style (SO= 170.39).

In the study, it was found that the internet parenting styles of 84 families (49.7%) of female students were found to be laissez faire, 54 (32%) permissive, 4 (2.4%) authoritarian, 27 (16%) authoritative. In addition, the results showed found that the internet parenting styles of the male students were laissez faire. Another finding of the research was that internet addiction levels of the students studying in 8th grade (SO= 225.15) are higher than internet addiction levels of 6th (SO= 189.99) and 7th grade (SO= 180.71) students. Furthermore, internet addiction levels of

students with very good (SO= 242.61) and good (SO= 220.83) internet use skills were found to be higher than the internet addiction levels of the students with medium (SO= 197.72), little (SO= 163.27) and very little (SO= 162.77) internet use skills.

Discussion

Internet is one of the developments that provide many facilities. When used for intended purpose consciously, it has many benefits such as using the time efficiently and saving time. Especially new generation acts depending on the internet for mainly leaning and spending spare times, engaging in social facilities and recreation. However, since they are young, they show less sensibility towards the negative effects of such means (Strasburger, Wilson, & Jordan, 2009).

The fact that the popularity of internet has increased and the young spend much time on the internet requires the families to take the children under supervision about this subject and control the process (Wang, Bianchi, & Raley, 2005). The families should direct their children about the use of means such as internet and quality of the content to be accessed via such means and take precautions accordingly (Eastin, Greenberg, & Hofschire, 2006).

This study found that the children of the laissez faire internet parenting style are more addicted to internet than those of the families with authoritarian, permissive and authoritative internet styles. Since the parents with laissez faire styles do not show the necessary attention to their children and thereby the children cannot fulfill their emotional needs, this may cause the children to fulfill such needs in different ways. Since one of the ways to fulfill such needs is internet environment, this situation may be effective in the fact that the children of such families are more internet addicted.

In the study, it is seen that as the grade increases, internet addiction level also increases. Higher addiction levels of the students of eighth grade than those of sixth and seventh grade may result from internet use skills of the students and the fact that technologic facilities of these students are better than other grades. Since internet parenting styles are effective in internet addiction level, role of the families on internet addiction should be considered while programs for preventing internet addictions are prepared and families should be included prevention programs.